

Del misteri a la revelació

Cent anys després de la seva mort, descobrim l'entorn estètic i creatiu de Fidel Aguilar

L'exposició dedicada a Fidel Aguilar inaugurada la passada primavera, i sobretot el treball de documentació previ de la seva comissària, Eva Vázquez, i tots els estudis que han permès el singular catàleg de la mostra, ens han retornat un artista que reviu de les cendres del mite com a puntal estètic d'una època.

ROSA MARIA GIL I TORT > Text

«**U**n meteorit fugaç: Fidel Aguilar (1894-1917)» és una instal·lació austera, gairebé nua en la seva resolució, com l'obra de Fidel Aguilar. Una presentació en penombra que explica i apunta percepcions i memòria. Escultures silents, de dimensions discretes, algunes petites miniatures que destil·len sensibilitat i sentiment, alguns documents

El record de Fidel Aguilar s'alimentava del misteri, del poc que es coneixia de la relació amb Masó, amb ressonàncies d'exploració subtil i rumors d'escultura que cobra sentit en l'arquitectura del mestre

manuscrits, alguns retalls de diari, algunes fotografies, tot un món de pedra, fusta, paper i terrissa, breu estada de l'artista per l'univers de l'art, llarga memòria en les seves còpies presents en tantes cases.

Val la pena destacar de la mostra el finíssim treball de documentació que l'ha precedit i que, feliçment, es recull en el catàleg. Un magnífic llibre que ja neix amb voluntat de clàssic, destinat a il·luminar un passat que supera la biografia de l'artista malaguanyat, l'artesà humil. Partiem d'aquí, dels estudis dels anys setanta que havien enquadrat Aguilar com un artista a l'òrbita de Rafael Masó, una fruita efímera, un meteorit amb deixant de pols còsmica que travessà el celatge gironí, no sabem si en l'albada o el crepuscle. El seu pas, però, deixà pols d'estrelles que il·luminaren de subtil modernitat la Girona que es deixondia. Fidel

Museu d'Història de Girona, núm. reg. 01969

>> *Fidel Aguilar, Apunt de bust masculí (autoretrat), c. 1915. Llapis plom sobre paper, 17,4 x 12,3 cm.*

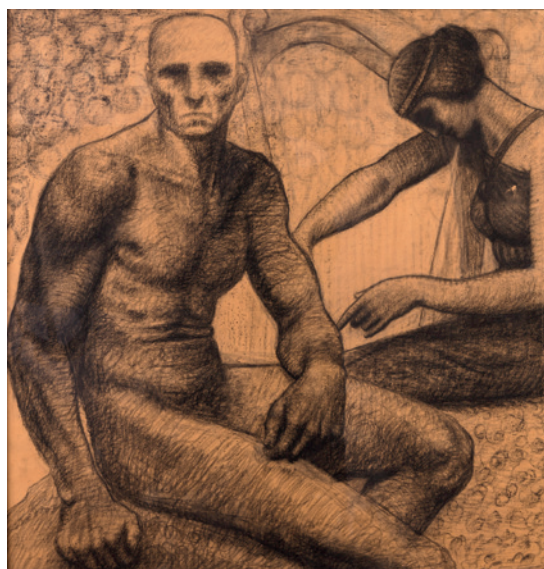
Aguilar era de Girona, del Barri Vell, de la plaça de l'Oli i del carrer de la Força, del taller de la Pia Almoina. No es podia ser més gironí, i tampoc va tenir temps de sortir fora, excepte una breu estada a Barcelona tristament escapçada pel destí. Tot i amb això, figures com Masó o Monsalvatje el varen

>> Fidel Aguilar, Sara, c. 1918. Argerata de Ceràmiques Marcó de Quart.

Museu d'Història de Girona, núm. reg. 01976

Museu d'Història de Girona, núm. reg. 01992

>> Fidel Aguilar, Tres figures femenines, c. 1916. Noguerina sobre paper, 50,2 x 46,5 cm.

>> Fidel Aguilar, Home escoltant música, c. 1915. Carbó sobre paper, 110 x 107 cm.

acomboiar en la seva recerca artística, varen regalar-li referents i connexions, i així es va enfil·lar la seva obra, tan genuïna, en l'estenedor d'una cultura cada vegada més universal.

El record de Fidel Aguilar s'alimentava del misteri, del poc que es coneixia de la relació amb Masó, amb resonàncies d'exploatació subtil i rumors d'escultura que cobra sentit en l'arquitectura del mestre. Tot això s'ha volgut tornar a llegir, renovar-ne la mirada. Ja sabem que el passat és un lloc estrany. Allà les coses es feien d'una altra manera. I potser per això avui podem parlar de Fidel Aguilar com un refe-

rent estètic del noucentisme, una de les icones en què se sustenta el reconeixement del moviment. Des de les noies de testes trenades i el coll contret en un rictus d'emoció, fins a la presència constant dels seus gravats en impresos, revistes, exlibris. Més que banalització, voluntat de difusió d'una estètica que ja es pensa per ser reproduïda, per arribar a tothom. No es pot ser més generós ni més noucentista. I mai sabrem del cert si les reproduccions que ens han arribat de les escultures de Fidel Aguilar en les argerates de ceràmica, aquelles que poblen els nostres escenaris domèstics i l'han fet conegut i proper, varen ser

consentides per l'artista o conseqüència de la seva mort. En tot cas, ens l'han fet present fins avui, quan novament ha pogut ser estudiat. Eva Vázquez l'ha rescatat de la figura mítica i li ha donat companys de viatge, un entorn estètic i creatiu, pares, germans, infantesa, adreça postal en vida i també després de mort, en el descans definitiu de les despulles. Tot plegat, recollint el desig més íntim de l'artista, que en vida havia somiat «amb l'ajut de Déu, ser algú, algun dia».

Rosa Maria Gil i Tort és doctora en història contemporània.